

John Forbes Nash

John Forbes Nash, Jr. Je bil rojen junija, leta 1928. Je Ameriški ekonomist in matematik, ki je s svojimi deli veliko pripomogel k razumevanju vsakdanjega življenja. Njegove teorije se uporabljajo v tržni ekonomiji, računalništvu, razvojni biologiji, umetni inteligenci, računovodstvu in vojni teoriji. Leta 1994 je s teorijo iger prejel Nobelovo nagrado za znanost ekonomije skupaj z dvema osebama.

Nash je oseba v filmu Čudoviti um (A Beautiful Mind), ki je bil nominiran za osem Oskarjev, dobil pa štiri. Film je zelo slaba osnova istoimenske biografije, ki prikazuje Nasha kot matematičnega genija in njegov boj s paranoidno shizofrenijo.

Zgodnje življenje

Nasheva mlajša sestra je napisala, da je bil Johnny vedno drugačen, in da so njeni starši to vedeli. Vedeli so tudi, da je pameten in vedno je hotel delati stvari po svoje.

Pri 13 letih je Nash začel delati znanstvene poskuse v svoji sobi. V biografiji je omenjena knjiga o matematiki, ki je prva povzročila njegovo zanimanje za matematiko. Udeleževal se je ur pri Bluefield College, čeprav je bil še vedno v srednji šoli Bluefield High School. Po maturi se je vpisal na inštitut za tehnologijo, kjer se je učil za kemičnega inženirja, preden se je odločil za matematiko. Leta 1948 je naredil magistrat in diplomat.

Nash je ustvaril dve popularni igri: Hex in So Long Sucker s pomočjo dveh prijateljev.

Po maturi je Nash sprejel poletno službo, kjer je delal v vojaškem raziskovalnem projektu.

Življenje po maturi

Nashev nekdanji učitelj je napisal priporočilo, ki je vsebovalo en stavek: »Ta človek je genij.«. Nash je bil sprejet na Harvard University, ampak predsednik matematičnega področja na Princeton University mu je ponudil štipendijo, ki je bila dovolj, da je prepričala Nasha, da ga tam cenijo manj. Tako je šel na Princeton University, kjer je delal na svoji teoriji ravnovesja, ki se uporablja v igrah z dvema ali več igralci. Leta 1950 je končal doktorat s skoraj 30 listov dolgo doktoratsko nalogo na igrah brez sodelovanja. To delo je vsebovalo definicijo in lastnosti, ki je bilo kasneje klicano Nashevo ravnovesje. Ti študiji so vodili do štirih predmetov: ravnovesje v igrah z nedoločenim številom igralcev, pogajalska težava, igra z dvema osebama, ki med seboj sodelujeta in igre brez sodelovanja.

Osebno življenje

Kot je zapisano v Nashevi biografiji, je imel razmerje z medicinsko sestro Eleanor. Imela sta otroka, ki sta ga poimenovala John David Stier. Čeprav se je Nash sprva mislil poročiti z njo, se je premislil in oba zapustil.

Leta 1955 je začel učiti na Tehnološkem inštitutu Massachusettsa kot matematični učitelj. Tam je spoznal Alicia, študentko fizike in se z njo poročil februarja dve leti kasneje. Nasha je prepričala, da gre v duševno bolnišnico, ker je trpel za paranoidno shizofrenijo. Njun sin John Charles Martin Nash, je bil rojen kmalu zatem, ampak je ostal brez imena za eno leto, ker je Alicia mislila, da mora njen mož tudi imeti vpliv na ime.

Nash in Alicia sta se ločila 4 leta kasneje, a sta se čez 7 let spet srečala in zaljubila. Poročila sta se šele leta 2001.

Shizofrenija

Nash je začel kazati ekstremne znake preganjavnice, in njegova žena je kasneje njegovo obnašanje opisala kot čudaško, ko je začel govoriti o osebah, ki so ga spravljalje v nevarnost. Nash je začel verjeti, da obstaja organizacija, ki ga je lovila, v kateri so vse osebe nosile »rdeče kravate«. Nash je pošiljal pisma v veleposlovništva v Washingtonu, D.C. , v katere je pisal svoje ugotovitve glede svoje službe, ki sploh ni obstajala.

Leta 1959 je bil prijavljen v bolnico, kjer so potrdili diagnozo shizofrenije s podtipom imenovanim paranoidna shizofrenija. To je najbolj pogosta podvrsta shizofrenije v večini držav na tem svetu. Simptomi te bolezni so stabilna, pogosto paranoidna in trdna prepričanja v nekaj, kar je napačno, preveč namišljeno ali neresnično v nekaj, kar ni v prisotnosti in pomanjkanje volje do življenja in majhna depresija. Ko so ga izpustili je Nash odstopil iz inštituta, vzel svojo pokojnino in odšel v Evropo. Čez nekaj časa ga je aretirala Francoska policija, kjer so ga pripeljali nazaj v Ameriko, po zahtevi Ameriške vlade.

Dve leti kasneje je bil Nash predan drugi bolnici. V naslednjih devetih letih je preživel dele časa v psihiatričnih bolnicah, kjer je bil kljub jemanju antipsihotičnih zdravil bil predpisan na terapijo šoka z insulinom.

Čeprav je jemal zdravila je Nash kasneje zapisal, da jih je jemal le pod pritiskom. Po letu 1970 ni bil nikoli več predan bolnicam in je zavrnil vsako zdravilo, ker je vedel, da mu škodujejo pri njegovem mišljenju in sposobnosti za delo. Po mnenju Nasha film Čudoviti um slabo prikazuje njegovo jemanje njegovih zdravil med tem časom. On je privolil v to upodobitev scenaristu, katerega mati je bila psihiater, da ne bi ljudje z istimi motnjami tako kot on nehali jemati zdravila. Pisateljica biografije Nasha je v knjigi napisala, da se je Nash rehabilitiral postopoma, medtem, ko je tekel čas.

Nash je povedal, da so se, kot on poimenuje »mentalne motnje« začele v zgodnjih mesecih leta 1959, ko je bila njegova žena noseča. Opisal je proces spreminjanja iz znanstevo resničnega razmišljanja v blodnjavo razmišljanje osebe, ki so potrjene, da imajo shizofrenijo ali paranoidno shizofrenijo, kjer tudi sebe vidi kot poštarja, ali da ima posebne funkcije v kakšni smeri in z ljudmi, ki ga podpirajo, in ki so njegovi nasprotniki in o skritih shemah, in da se počuti kot preganjani in išče znake, ki predstavljajo božje razodetje. Opisal je tudi, da je bil v bolnice vedno odpeljan proti svoji volji.

Prepoznavnost in kasnejša kariera

Nash je postal »legenda« Princetonskega matematičnega centra, ki je lahko sredi noči naredila katerokoli enačbo. Leta 1978 je bil Nash nagrajen za njegovo teorijo ravnovesja v igrah brez sodelovanja, ki je danes klicano Nashevo ravnovesje. Kasneje je za to teorijo dobil nagrado.

Leta 1994 je dobil Nobelovo spominsko nagrado iz ekonomske znanosti.